

Міністерство освіти Азербайджанської Республіки
Міністерство освіти і науки України

Азербайджанський архітектурно-будівельний університет
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

BUILDING INNOVATIONS – 2018

Збірник наукових праць
за матеріалами

I Міжнародної
азербайджансько-української
конференції

24 – 25 травня 2018 року

Баку 2018

UDC 332.834

Онищенко В.О., д.е.н., професор, ректор Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

ORCID 0000-0003-3486-1223, e-mail: rector@pntu.edu.ua

Сівіцька С.П., к.е.н., доцент

ORCID 0000-0003-2848-9816, e-mail: sivitska@pntu.edu.ua

Черв'як А.В., аспірант

ORCID 0000-0002-2747-4041, e-mail: anncharviak@gmail.com

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

***Анотація.** Досліджено сучасний стан кредитування в Україні. Проаналізовано основні види та динаміку виданих кредитів за видами економічної діяльності. Визначено можливі способи залучення ресурсів для кредитування будівництва та їх джерела.*

***Ключові слова:** кредитування, банк, будівельна галузь, економічна діяльність.*

УДК 332.834

Onyshchenko V. O., Doctor of Science in Economics, Professor of Finance and Banking Department, rector Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

ORCID 0000-0003-3486-1223, e-mail: rector@pntu.edu.ua

Sivitska, S. P., PhD. (Economics), Vice-Rector for Scientific and International Work Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

ORCID 0000-0003-2848-9816, e-mail: sivitska@pntu.edu.ua

Chervjak A. V., Postgraduate of Finance and Banking department Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

ORCID 0000-0002-2747-4041, e-mail: anncharviak@gmail.com

FEATURES OF LENDING TO THE CONSTRUCTION INDUSTRY IN UKRAINE

***Abstract.** The present state of lending in Ukraine is investigated. The dynamics of loans issued by types of economic activity is analyzed. Possible ways of attracting resources for building lending and their source are determined.*

***Keywords:** lending, bank, construction industry, economic activity.*

Економічний ефект від розвитку будівельної галузі полягає у мультиплікаційному ефекті коштів, вкладених у будівництво. З розвитком будівництва будуть розвиватися виробництво будівельних матеріалів і відповідного обладнання, машинобудівна галузь, металургія і металообробка, нафтохімія, виробництво скла, деревообробна і фарфоро-фаянсова промисловість, транспорт, енергетика тощо. Але за для ефективної діяльності будівельної галузі необхідне фінансування, яке забезпечить її розвиток та мінімізацію ризиків діяльності.

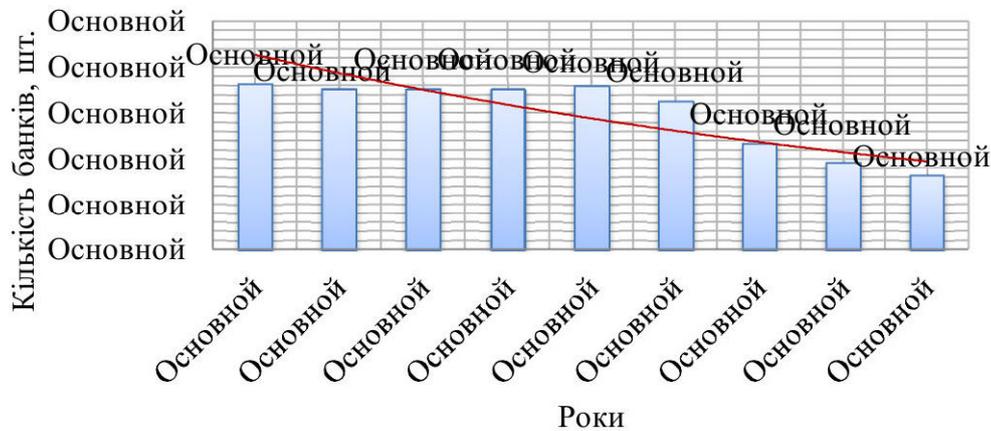
Банківський кредит відіграє значну роль у розвитку економіки країни і залежить від рівня розвитку економічних відносин. Позитивна роль банківського кредиту розкривається за такими напрямками:

– проявляється в регуляції, тобто в оптимізації пропорцій суспільного відтворення. Кредит охоплює виробничу і невиробничу сферу, різні галузі виробництва та різні регіони;

– є інструментом розвитку процесів інтеграції національної економіки у світову економічну систему (кредитна допомога);

- сприяє зосередженню капіталу в пріоритетних сферах;
- сприяє здійсненню переорієнтації виробництва [1].

У сучасних умовах в Україні продовжує спостерігатись тенденція до зменшення кількості банківських установ. Відповідно до офіційних даних НБУ[2], станом на 1 січня 2018 року в Україні зареєстровано 82 банківські установи, що на 14 менше ніж у 2017 році (Рис. 1).

Рис. 1. Динаміка кількості банків в Україні 2010–2017 рр.

*Складено авторами за даними [2]

Дане скорочення банківської системи має реформаторський характер. Це проявляється в тому, що на ринку банківських послуг зменшується кількість неплатоспроможних банків і банків, що займаються сумнівними операціями.

Проте, не дивлячись на таке масове скорочення банківських установ, в Україні станом на 01.01.2018 року діє 82 банки, які продовжують здійснювати свою діяльність.

Тож, проаналізуємо кредиторську діяльність банків за видами економічної діяльності (Табл. 1).

Таблиця 1

Надані кредити за видами економічної діяльності (станом на 01.12.2017) [3]

Види економічної діяльності	Усього (млн. грн)
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	60 329
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	7 664
Переробна промисловість	196 961
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	51 574
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	2 348
Будівництво	43 970
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	274 398
Транспорт, складське господарство, пошта та кур'єрська діяльність	33 960
Тимчасове розміщування й організація харчування	2 064
Інформація та телекомунікації	7 202
Операції з нерухомим майном	71 404
Професійна, наукова та технічна діяльність	49 990
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	9 246
Освіта	14
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1 074
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	819
Надання інших видів послуг	409
Усього	813 424

Відповідно до даних Національного банку України[2] було надано кредитів на суму 813 424 млн. грн.. Ресурси, надані в будівельну галузь складають лише 5,4% (43 970 млн. грн.) у питомій вазі всіх кредитів у той час, як оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів складає 33,7% (274 398 млн. грн.).

Низький рівень кредитування будівельної галузі в Україні можна пояснити тим,

що ця галузь має досить ризикову діяльність і не завжди в змозі покрити свої збитки. Підтвердженням цього виступають дані простроченої заборгованості за видами економічної діяльності [2].

Рис. 2. Рівень простроченої заборгованості за видами економічної діяльності у 2017 році

Відповідно до показників НБУ будівництво входить в п'ятірку галузей економіки з високим рівнем ризику своєї діяльності. Майже половина (42,89%) кредитів, наданих цій галузі, прострочені. Ця проблема полягає у відсутності платоспроможного замовника, кожна третя частина робіт є неоплаченою.

На сьогоднішній день існує кілька можливих способів залучення ресурсів для кредитування будівництва і придбання житла. Джерелами цих ресурсів, зокрема, можуть виступати:

- населення, яке потребує поліпшення житлових умов;
- підприємства, що бажають вирішити житлові проблеми своїх співробітників;
- державні органи управління і місцеві адміністрації;
- фінансові інвестори.

Одним із видів фінансового забезпечення житлового будівництва може стати довгострокове кредитування, або іпотека (застава землі та нерухомого майна для отримання в банку довгострокового кредиту) [4].

Будівельна галузь є однією із найважливіших галузей народного господарства. Її вклад в економіку пов'язаний з тим, що капітальне будівництво створює велику кількість робочих місць та споживає продукцію інших галузей господарства.

На сьогоднішній день розвиток кредитування в країні знижується. Скорочується кількість фінансових установ, знижується кількість наданих кредитів. Зростають процентні ставки за кредитами. Головним фактором, що впливає на сучасну кредитну діяльність банків в Україні є політична та соціальна нестабільність. Адже банківське кредитування для розвитку потребує досягнення умов макроекономічної стабільності. Тому, стабілізація економічних, соціальних, політичних умов та державне регулювання призведуть і до покращення рівня будівельної галузі країни.

Література

1. Солоділова К.В. Сучасний стан кредитування в Україні /К.В. Солоділова, О.В. Шафранова / Економічні науки – 2017. – Випуск 3(43) – С. 844-847.
2. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Гамалій В.Ф. Прогнозування розвитку національного будівельного ринку в умовах економічної кризи /В.Ф.Гамалій, С.А.Романчук, О.В.Ткачук/ Економіка та управління національним господарством – 2013. – Випуск №4(24) – С. 25-29.